

Nagrada čovjeku koji je pomogao Hrvatskoj

Iva Dekaris, Oftalmolog svjetskog glasa

str. 16.

www.cro-express.com

CroExpress

MJESEČNIK ZA ISELJENE HRVATE

HANNOVER

listopad 2010. Broj 8.

KUPREŠKA VEČER U KÖLNU

Thompson s tisuću Kuprešaka...

Autohaus MAX

HAMBURG
www.autohaus-max-hamburg.de

**FUE
TRANSPLANTACIJA
KOSE**

www.fueorg.com
+385 1 48 22 091

OBLJETNICA

40. godina HKM Ennepetal-Lüdenscheid

str. 14.

BONN GENSCHERU DODIJELJENA NAGRADA FRANJE BASIĆA

Nagrada čovjeku koji je pomogao Hrvatskoj

Piše: Dunja Dragojević
www.dw-world.de/croatian

Trajna stabilnost i mir u regiji učvrstit će se tek kada sve zemlje bivše Jugoslavije budu primljene u Europsku uniju, poručio je Hans-Dietrich Genscher na svečanosti na kojoj mu je dodijeljena nagrada Franje Basića.

Hans-Dietrich Genscher u Bonnu je u subotu (25.9.) navečer demonstrirao zašto je bio jedan od najomiljenijih njemačkih političara i 18 godina šef njemačke diplomacije - i to ne bilo kojih 18 godina, nego gotovo dva desetljeća u kojima su se dogodile povijesne promjene i u Njemačkoj i u Europi. Šarmirajući i zabavljajući publiku odaslao je nekoliko jasnih poruka. Kako za Hrvatsku i Srbiju, tako i za Francusku i Njemačku, nema drugog puta u budućnosti do onog zajedničkog, europskog, rekao je. Liberal Genscher je bio i ostao veliki zagovornik ujedinjene Europe i u njoj, smatra on, moraju naći mjesto svi.

Sve ono što se događalo i što se događa na prostorima

bivše Jugoslavije stabilizirati će se i učvrstiti tek onda kada sve zemlje bivše Jugoslavije budu u Europskoj uniji, ustvrdio je bivši njemački ministar vanjskih poslova. Na kraju svog zahvalnog govora, Hans-Dietrich Genscher je poručio: „Hrvatska, dobro došla u Europsku uniju!“

Nagrada za gradnju mostova između Hrvatske i Njemačke

U Telekomovoj centrali u Bonnu okupila se na poziv Njemačko-hrvatskog društva politička elita kako bi odati priznanje čovjeku koji je ove godine dobitnik nagrade Franje Basića za angažman u gradnji mostova između Njemačke i Hrvatske, za produbljenje bilateralnih veza i uopće za poticanje dijaloga između naroda i zemalja. Basić je bio godinama župnik u Bonnu, osnovao je 1994. Njemačko-hrvatsko društvo, organizirao izložbe, koncerte, političke susrete i humanitarne pošiljke, a njegovo djelo nastavlja život u nagradi onima koji djeluju u istom duhu. 83-godišnji Hans-Dietrich Genscher najprominentniji je

dobitnik ove nagrade dosad i osoba koja je zbog svoje uloge u međunarodnom priznanju Hrvatske 1991. postala savršenim simbolom duboke povezanosti i jakih veza Hrvatske i Njemačke, kako je u svom govoru konstatirao i državni tajnik u hrvatskom Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija Andrej Plenković.

Bez Genschera ne bi bilo tako brzog priznanja Hrvatske

Za govornicom su se nizali brojni ugledni govornici, neki od njih važni akteri sadašnje i bivše vlasti u Njemačkoj i Hrvatskoj: od domaćina, člana Uprave Njemačkog telekoma Guida Kerkhoffa, preko laudatora Andreasa Pinkwarta, zamjenika predsjednika njemačkog FDP-a i predsjednika Liberala u Sjevernom Porajnju i Vestfaliji, do hrvatskog veleposlanika u Njemačkoj Mira Kovača. Svi su našli riječi hvale, divljenja i poštovanja za političara koji je umnogome obilježio događanja u Europi pri kraju 20. stoljeća, ali i iskoristili priliku da se još jednom osvrnu na Hrvat-

sku u času njezinog rađanja i Hrvatsku danas, pred vratima Europske unije. Naglasili su kako bez Hansa-Dietricha Genschera ne bi bilo došlo do tako brzog priznanja Hrvatske niti tako brzog ujedinjenja Njemačke.

„Njemačka i EU vesele se novoj članici Unije - Hrvatskoj“

Najzanimljiviji dio svečanosti bila je svakako podijska diskusija na temu prevladavanja napetosti između istoka i zapada, jugoistočne Europe i europskih integracija. U njoj je Genscher pričao o trenucima u kojima se krojila povijest, povijest u kojoj je on držao škare u rukama - o njemačkom ujedinjenju, o svojoj političkoj karijeri, o susretima s papom, o svojoj velikoj želji da njegova stara domovina (istočna Njemačka) i nova domovina (zapadna Njemačka) jednog dana budu ponovno jedna zemlja, te o svom ponosu na ujedinjenu europsku obitelj.

„Čovjek može učiti iz svojih grešaka i svojih uspjeha, ali europsko jedinstvo je veliki uspjeh“, zaključio je. Po-

sebno je istaknuo važnost ravnopravne suradnje i dijaloga velikih i malih članica europske obitelji. Njegov nasljednik na mjestu ministra vanjskih poslova, stranački kolega Klaus Kinkel konstatirao je: „Genscher je imao teži zadatak, a meni je ostao Daytonski sporazum.“

Elitno društvo na podiju u Telekomovoj centrali zaokružio je aktualni državni ministar u njemačkom Ministarstvu vanjskih poslova Werner Hoyer. On je bio pozvan da govori o perspektivama Hrvatske danas. Hoyer je za jednog aktivnog sudionika vlasti bio neobično direktan: „Njemačka i Europska unija vesele se novoj članici Europske unije - Hrvatskoj“, rekao je. Upozorio je doduše na „posljednje prepreke“ koje se moraju ozbiljno shvatiti, ali je obećao da Hrvatska i dalje može računati s njemačkom potporom i zaključio kako vjeruje da će ona ući u EU već iduće godine, za vrijeme mađarskog predsjedanja Unijom.

U glazbenom dijelu programa nastupila je hrvatsko-njemačka klapa Berlin.

Zahvalnica i ugledniku mađarskih korijena Josipu Moriću

Naposljedku, veleposlanik RH u Berlinu dr. Miro Kovač je dodijelio Josipu Moriću zahvalnicu za izniman rad i angažman na izgradnji njemačko-hrvatskih odnosa. (ms)

Sjećanje

- U sjećanje na priznanje Republike Hrvatske Njemačko-hrvatsko društvo Bonn, kao udruga civilnog društva, ovim je činom željela odati čast Hans-Dietrichu Genscheru za priznanje Hrvatske, jer se tim korakom zaustavio Domovinski rat 1991. godine u Hrvatskoj, istovremeno se na taj način internacionalizirao konflikt u bivšoj Jugoslaviji. To je bio početak pronalaženje rješenja za sukob na tom području. Druga stvar, Hans-Dietrich Genscher je čovjek koji je cijeli svoj politički život izgrađivao mostove između naroda i ljudi te se zauzimao za učvršćivanje civilnog društva i prevladavanje prepreka u međuljudskim odnosima. On je i u svom obraćanju naglasio da je izgradnja Europe odnosno Europske unije garancija za mir. Nadalje, Genscher personificira jasan princip kojeg je cijeli život isticao svojim radom, naime, dužnost je svakog političara da zastupa interese svog naroda, da prvenstveno služi narodu, znači da se zauzima za jačanje Europske unije koja predstavlja budućnost svih europskih naroda – rekao je Daniel Glunčić, predsjednik Njemačko-hrvatskog društva u Bonnu neposredno nakon dodjele nagrade. Pokrovitelji skupa bili su: Deutsche Telekom (www.telekom.de), BHS Corrugated Maschinen-und Anlagenbau GmbH (www.bhs-world.com), Lohn24.de, Capital Future (www.capital-future.de), Germania Immobilien GmbH (www.germania-immobilien.de) i Vino Suza Weinhandel (www.vino-suza.com). (ms)

Naš Genscher

Kad se bude pisala konačna povijest Savezne Republike Njemačke, najdemokratskije i najuspješnije države u njemačkoj povijesti, ime Hansa-Dietricha Genschera bit će u njoj zabilježeno zlatnim slovima. Genscher je nekoliko desetljeća bio njemački ministar unutarnjih i vanjskih poslova i predsjednik Slobodnodemokratske stranke, FDP (liberala). Rođen je 1927. u Halle (Saale) u istočnoj Njemačkoj. Sudjelovao je u Drugom svjetskom ratu i pri završetku rata dospio u američko i britansko zarobljeništvo. Poslije rata neko je vrijeme radio kao pomoćni građevinski radnik. Više od deset godina bolovao je od tuberkuloze. Završio je pravo i ekonomiju, postavši sudskim službenikom u Halleu, (biviši DDR). Godine 1952. Genscher je pobjegao preko Zapadnog Berlina u Saveznu Republiku Njemačku gdje je nastavio službovati kao odvjetnik u Hamburgu, Bremenu i Berlinu.

U bišem DDR-u postao je član Liberalno-demokratske partije, narodnofrontovske stranke istočnonjemačko-

ga režima, ali čim je došao u Zapadnu Njemačku odmah se angažirao u liberalnom FDP-u. Postupno je napredovao na ljestvici stranačke karijere da bi god. 1985. postao predsjednikom Slobodnodemokratske stranke. Nakon izbora za Bundestag 1969. Genscher ulazi u socijaldemokratsko-liberalnu koaliciju i postaje savezni ministar unutarnjih poslova. Na čelu te vlade nalazio se legendarni Willy Brandt (SDP). Nakon ostavke Willyja Brandta 1974. Genscher preuzima položaj saveznog ministra vanjskih poslova u vladi socijaldemokrata Helmuta Schmidta, a to je funkcija i dokancelara Savezne vlade. Kao što je bio uspješan upravitelj resora unutarnje politike stekao je i zasluge na funkciji šefa njemačke diplomacije. Sudjelovao je na svim važnim međunarodnim konferencijama oblikujući njemačku vanjsku politiku u skladu sa zajedničkom politikom Europske Zajednice i susjedne Francuske. Budući da se se iscrpila zajedništva u politici crveno-žute koalicije Genscherovi libe-

Gojko Borić

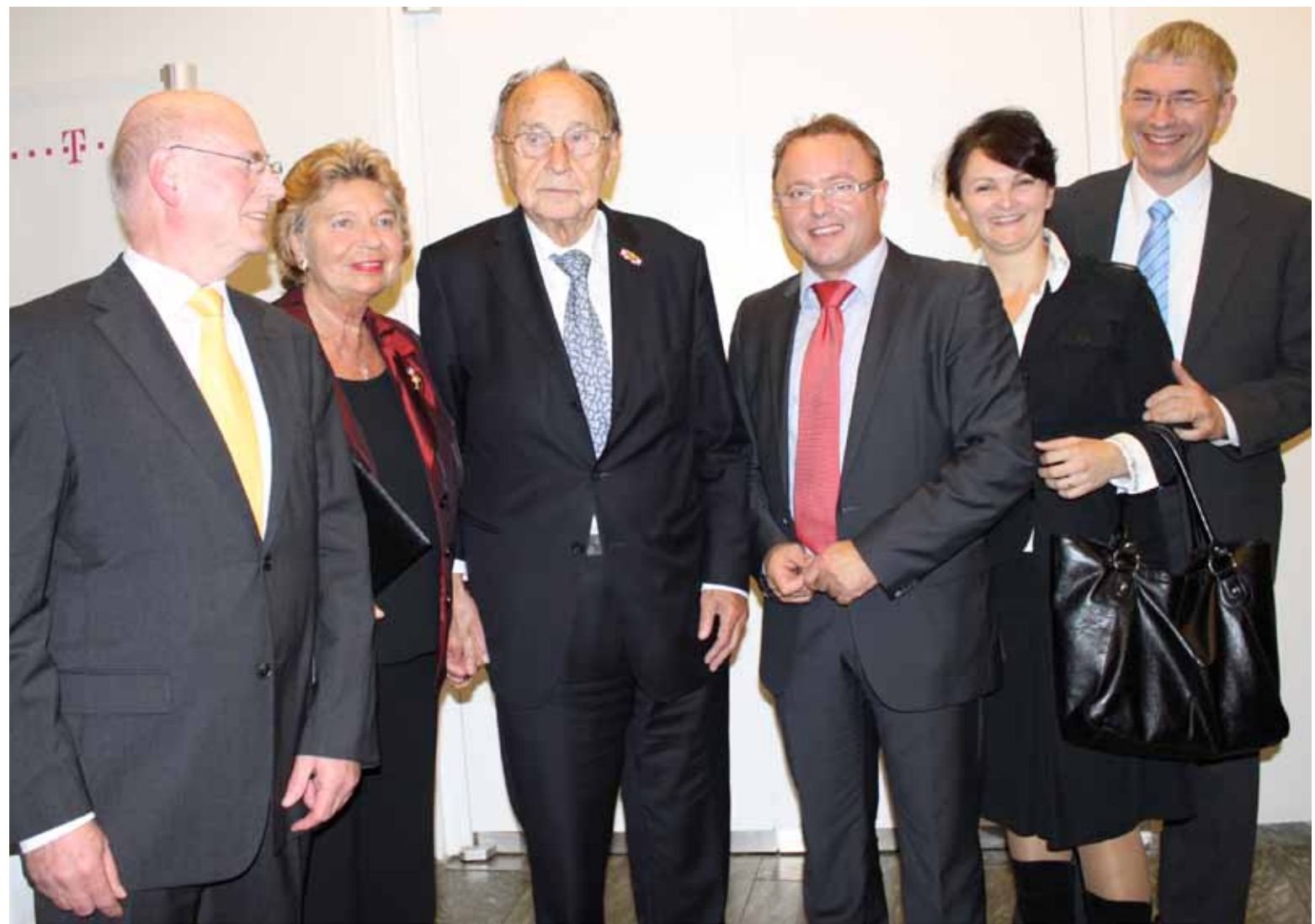
rali napuštaju god. 1982. tu koaliciju i skupa s kršćanskim strankama CDU i CSU utemeljuju novu konzervativno-liberalnu koaliciju pod vodstvo također legendarnog Helmuta Kohla. Genscher ostaje na položaju ministra vanjskih poslova nastavljajući uspješnu politiku u interesu svoje zemlje i Europske Unije. Ovo prelaženje liberala iz jedne koalicije u drugu može nekome izgledati kao oportunitizam, ali to je zbog njemačkog izbornog zakona nužnost za male stranke jer su prisiljene surađivati već

prema svojim izbornim programima s jednom ili drugom velikom pučkom strankom. Prije 20 godina Kohl i Genscher našli su se u izvanredno teškoj, ali i povijesno povoljnoj situaciji glede ujedinjenja Njemačke. Komunistički blok pod vodstvom Sovjetskog Saveza nalazio se u raspadanju. Zaslugu za to imaju, među ostalima, slobodarski poljski sindikati Solidarność, ali i istočni Nijemci koji su, izgubivši strah od totalitarnog komunističkog režima, izveli prvu mirnu revoluciju u njemačkoj povijesti. Zahvaljujući tome pao je zloglasni Berlinski zid kao simbol nasilja i praktična prepreka u ujedinjenju Njemačke kao države i nacije koja je uvijek u duhu bila jedinstvena.

Genscher do tada zastupa politiku „ravnoteže“ između Zapada i Istoka ili politiku „malih koraka“ na načelima Helsinške konferencije. Govorio je da njemačka vanjska politika mora biti „skromna“ s obzirom na ne baš slavnu njemačku prošlost i još postojeće nepovjerenje istočnoeuropskih naroda prema novoj

Njemačkoj. Bio je sljedbenik Brandtove Ostpolitike, istočne politike, prema kojoj je Njemačka nakon pomirenja s Francuskom trebala isto postignuti i s narodima istočne i srednje Europe, prije svega s Poljskom. No nakon početka urušavanja komunističkog bloka trebalo je pokazati hrabrost i započeti smjelije nastupati u vanjskoj politici čiji je jedan od glavnih ciljeva bilo ujedinjene Njemačke, onako kako je to oduvijek bilo zapisano u Njemačkom ustavu. Kohl i Genscher su spoznali da više nije potrebno taktiziranje već smjela akcija u smjeru brzog i beskompromisnog ujedinjenja dviju njemačkih država. To je nailazilo i na otpore nekih zapadnih zemalja, spomenimo Francusku i Veliku Britaniju, koje su se bojale stvaranja „Velike Njemačke“. Zahvaljujući Kohlovoj i Genscherovoj državničkoj i diplomatskoj vještini Pariz i London su uvidjeli da ujedinjenja Njemačka ne predstavlja opasnost ni za koga. Trebalo je pridobiti i Sovjetski Savez. Kohlu je uspjelo „očarati“ Mihaila Gorbačova kao posljednjeg predsjednika SSSR-a. Njemačka je platila Sovjetskom Savezu zamašne svote novca za pristanak Moskve na ponovno ujedinjenje i povlačenje sovjetskih postrojba iz istočne Njemačke. Komunistički DDR bio je, kako se njemački kaže, pleitna, na rubu ekonomske propasti. Njegovi državljani počeli su masovno bježati u zapadnu zemlju, prije svega u Saveznu Republiku Njemačku. Genscheru je uspjelo ishoditi dozvolu za neometano prebacivanje građana DDR-u u zapadnjemačkim veleposlanstvima u Pragu i Budimpešti na Zapad. Povijesni je to bio događaj kad je Genscher saopćio svojim sunarodnjacima s balkona njemačkog veleposlanstva u Pragu da mogu slobodno otputovati u Zapadnu Njemačku.

Po prilici u isto vrijeme kad je počeo proces ujedinjenja Njemačke počele su se raspadati bivše višenacionalne ko-

munističke države Sovjetski Savez, Čehoslovačka i Jugoslavija. Ponovno su se neke zapadne države, u najvećoj mjeri Francuska i Velika Britanija, suprostavile „ukidanju“ komunističke Jugoslavije, dakako skupa sa Sjedinjenim Američkim Državama koje su do tada gotovo svake godine davale Beogradu garancije o „očuvanju suvereniteta i teritorijalnog integriteta SFRJ“. U Jugoslaviji je izbio rat Miloševićeva režima protiv gotovo svih nesrpskih republika, ponajprije u Sloveniji, kasnije u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Prvi nemiri izbili su na albanskom Kosovu. I Genscher je neko vrijeme mislio da se „jugoslavenski problem“ može riješiti daljnjim pregovorima. Bio je pod utjecajem njemačkog ambasadora u Beogradu Hansjoerga Eiffa koji je tvrdio da još postoji maneverski prostor za pregovore između Miloševića, Tuđmana i Izetbegovića, odnosno da Hrvatsku i Sloveniju ne bi trebalo priznati prije nego što se Zagreb i Beograd te Srbi u Hrvatskoj slože u svim spornim pitanjima, premda su u to vrijeme pobunjeni Srbi u tzv. Krajini skupa s tzv. JNA vodila rat protiv Republike Hrvatske i okupirali više od trećine njezine teritorija. Da je Genscher poslušao Eiffa, u Hrvatskoj bi izgubilo život

još nekoliko tisuća ljudi, osim onih oko 15.000 koliko ih je poginulo u obrambenom Domovinskom ratu. I dio njemačkih socijaldemokrata „vjerovao“ je u mirno okončanje „jugoslavenskog konflikta“ koji su gotovo svi političari i svi mediji nepravedno proglasili „građanskim ratom“, kako bi izbjegli priznati istinu da se radilo o srpskom imperijalističkom pohodu protiv republika zapadno od Drine. Socijaldemokrati su sa zakašnjenjem ispravili svoju pogrešku.

No Genscher i Kohl su brzo shvatili da se samo međunarodnim priznanjem Hrvatske i Slovenije, te svih ostalih republika raspadajuće komunističke Jugoslavije koje to žele, može ući u razdoblje pravih pregovora među njima i internacionaliziranja sukoba. Time što je Njemačka imzistirala kod ostalih članica Europske Unije da priznaju Sloveniju i Hrvatsku, stekla je velike zasluge u uspostavljanju makar labavog primirja. „JNA“ se morala povući iz Hrvatske, u našu republiku došle su mirovne postrojbe UN-a („plave kacige“) koje, doduše, nisu ispunile sve svoje zadatke, ali su zaustavile prodore pobunjenih Srba na ostali hrvatski teritorij. Države Europske Unije napokon su zajednički priznale Hrvatsku,

no Njemačka je nekoliko koraka bila prije njih, nije pričekala okončanje tromjesečnog moratorija nego je pred Božić 1991. diplomatski priznala Hrvatsku i Sloveniju. Među prvima je bio i Vatikan, što je bio veliki novitet jer je Sveta stolica dosad uvijek sa zakašnjenjem priznavala novoosnovane države. To treba zahvaliti velikom prijatelju Hrvata Papi Ivanu Pavlu II. Bila su tu i Mađarska i Austrija itd., države s kojima imamo višestoljetnu zajedničku povijest.

Bivši šef njemačke diplomacije danas 20 godina kasnije kaže da nikad nije posumnjao u ispravnost svoje tadašnje odluke bez obzira na sve negdašnje kritike: „Ti glasovi su sve tiši, to su bili glasovi zadržanih ljudi. Ima nešto u čemu su kratke noge, a to je laž. Priznanje se dogodilo u prosincu 1991. i ono je značilo kraj rata, a ne početak – to je bio korak koji je donio mir, i oni koji tvrde da prije toga nije bilo rata, negiraju činjenicu da je takozvana jugoslavenska vojska umarširala u Hrvatsku sa svim posljedicama koje je to sa sobom donijelo... Naravno da ima mnogo ljudi koji su vjerovali da je ona Jugoslavija bila jedna varijanta trećeg puta – i kao društveno-politički model – ali ja to nisam nikad tako vidio, iako sam cijenio ulogu koju je odigra-

la Jugoslavija s Titom kao nesvrstana zemlja.“

Sve je to danas davna prošlost. I na tadašnju ulogu Jugoslavije se danas kritičnije gleda nego u vrijeme kad je Beograd silnom promidžbom uvjeravao zapadni svijet u svoju „veliku važnost“ u Pokretu nesvrstanih, zanemarujući da je to bio rezultat hladnoga rata, tako da se Titova zemlja raspala prestankom toga rata, a da nesvrstani nisu htjeli, a ni mogli ni pomaknuti mali prst kako bi je „spasili“. Raspad Jugoslavije i osamostaljenje njezinih republika skupa s pokrajinom Kosovom bili su povijesna nužnost. U toj povijesti Hans-Dietrich Genscher odigrao je ulogu velikog političara, državnika i humanista.

A Hrvati vole Genschera. Možemo ga bez sustezanja nazvati našim Genscherom. U brojnim hrvatskim gradovima ulice su nazivane Genschero-vim i Kohlovim imenom. U Selcima na Braču podignuto mu je poprsje koje se, među ostalima, nalazi uz kipeve Stjepana Radića i Pape Wojtywe. U Splitu na Rivi možemo se osvjježiti u „Buffetu Genscher“. Svatko u Hrvatskoj zna tko je Genscher. Njegovo ime također će biti zabilježeno zlatnim slovima i u suvremenoj povijesti hrvatskoga naroda.

